

TenneT TSO B.V.

Gedragcode houtopstanden en hakhoutbeheer

Versie : 29 augustus 2024
Voor vragen : Groen@tennet.eu

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	3
1 DOEL EN REIKWIJDTE GEDRAGSCODE EN HAKHOUTBEHEER.....	3
1.1 Bescherming bosareaal	3
1.2 Verantwoordelijkheid van TenneT.....	3
1.3 Doel gedragscode tweeledig: hakhoutbeheer versus spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap bij calamiteiten (onder gedragscode).....	4
1.4 Vermindering administratieve lasten	4
2 HAKHOUTBEHEER (BUITEN GEDRAGSCODE)	5
2.1 Wettelijk kader hakhoutbeheer.....	5
2.2 Definitie hakhoutbeheer	5
2.3 Uitvoeren hakhoutbeheer	6
2.4 Controle	6
3 GEDRAGSCODE HOUTOPSTANDEN (SPONTANE HOUTOPSLAG, INGEPLANTE HOUTOPSTANDEN EN CALAMITEITEN)	7
3.1 Gedragscode	7
3.2 Reikwijdte van de gedragscode	7
a. Spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden	7
b. Bestaande hoogspanningsverbindingen.....	8
c. Calamiteiten (spoed- en/of noodkap).....	8
d. Nieuwe hoogspanningsverbindingen.....	9
3.3 Bevoegd gezag	9
3.4 Handelingen waarvoor geen kapmelding geldt.....	10
3.5 Bijzondere natuur- en/of landschapswaarden.....	10
3.6 Andere wet- en regelgeving	11
3.7 Herplantplicht nieuwe hoogspanningsverbindingen.....	11
3.8 Geldigheidsduur van de gedragscode	12
4 REGISTRATIE EN DOCUMENTATIE.....	13
APPENDIX A HAKHOUTBEHEER (BUITEN GEDRAGSCODE).....	14
APPENDIX B KAPPEN SPONTANE HOUTOPSLAG, INGEPLANTE HOUTOPSTANDEN EN SPOED- EN/OF NOODKAP IN VERBAND MET CALAMITEITEN (GEDRAGSCODE)	19
BIJLAGE 1. VRAGENLIJST EVALUATIE	

Samenvatting

Houtopstanden vervullen een belangrijke en unieke functie in de fysieke leefomgeving. Bescherming van houtopstanden is opgenomen in afdeling 11.3 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (hierna: Bal).

TenneT TSO B.V (hierna: TenneT) beheert het landelijk hoogspanningsnet van 110 kV en hoger. Wanneer houtopstanden te dicht in de buurt van een hoogspanningsverbinding (dreigen te) komen, kan dit een risico vormen voor de leveringszekerheid dan wel leiden tot gevaarlijke situaties.

Het doel van deze gedragscode is tweeledig. In de eerste plaats wordt hakhoutbeheer gedefinieerd. Indien TenneT conform appendix A ten aanzien van bestaande houtopstanden hakhoutbeheer uitvoert, is TenneT rechtstreeks op grond van de wet uitgezonderd van de meldings- en herplantplicht (dit valt derhalve buiten de reikwijdte van de gedragscode).

In de tweede plaats zijn de handelingen in deze gedragscode gedefinieerd waar de gedragscode betrekking op heeft (in feite is dat de gedragscode). Deze gedragscode stelt TenneT vrij van de meldings- en herplantplicht voor het kappen van spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en het uitvoeren van spoed- en/of noodkap in de belemmerde stroken van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen op de niveaus 110, 150, 220 en 380 kV. Dit volgt uit artikel 11.131 eerste lid onder d van het Bal. Voorwaarde is dat de kap wordt uitgevoerd conform appendix B.

TenneT beoogt met deze gedragscode de werklust met betrekking tot de meldplicht terug te brengen. Daarnaast bevordert deze gedragscode een uniforme, landelijke werkwijze en wijze van toetsing door het bevoegd gezag.

Tenslotte regelt deze gedragscode dat bij kap in de belemmerde stroken van nieuwe hoogspanningsverbindingen de herplantplicht buiten de belemmerde stroken mag plaats vinden, maar bij voorkeur in de nabijheid van de locatie waar de kap heeft plaatsgevonden of anders in dezelfde provincie als waar de kap heeft plaatsgevonden.

Bij het kappen van houtopstanden geldt dat TenneT naast deze gedragscode ook de gemeentelijke en provinciale regelgeving naleeft. Op grond van een gemeentelijke verordening kan een omgevingsvergunning nodig zijn voor handelingen die op grond van het Bal mogen plaatsvinden. Het handhavend bevoegd gezag voor het beheer en onderhoud van houtopstanden in de belemmerde stroken van hoogspanningsverbindingen is de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) voor de netdelen van 220 en 380 kV en Gedeputeerde Staten ten aanzien van de netdelen van 110 en 150 kV.

1 Doel en reikwijdte gedragscode en hakhoutbeheer

1.1 Bescherming bosareaal

Bossen en andere houtopstanden vormen een uniek natuurtype. Zij vervullen verschillende nuttige en unieke maatschappelijke functies van natuur vaak gelijktijdig en in onderlinge samenhang. Naast de klassieke functies van natuur, landschap, productie in de vorm van houtoogst, behoud van cultureel erfgoed en recreatie, wordt de afgelopen decennia steeds meer belang gehecht aan andere functies van houtopstanden, zoals het vastleggen van kooldioxide, het leveren van ecosysteemdiensten als het bergen en bufferen van water, het dempen van grote temperatuurschommelingen in en nabij stedelijke gebieden, het filteren van fijn stof en het bijdragen aan de kwaliteit van het leven en aan een aangename leefomgeving.¹ Om deze redenen worden houtopstanden beschermd. Deze bescherming is gericht op behoud van het areaal van houtopstanden en van hun kwaliteit. De regels ter bescherming van houtopstanden zijn opgenomen in afdeling 11.3 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal). Deze regels hebben uitsluitend betrekking op houtopstanden buiten de in het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour houtkap.

1.2 Verantwoordelijkheid van TenneT

TenneT is beheerder en in de meeste gevallen ook eigenaar van het elektriciteitsnetwerk in Nederland. Het is van nationaal belang dat elektriciteitstransport ongestoord kan (blijven) plaatsvinden. Een goede leveringszekerheid en hoge betrouwbaarheid van het elektriciteitsnetwerk is belangrijk voor Nederland.

Als eigenaar en beheerder is TenneT verantwoordelijk voor de elektrotechnische veiligheid. Rond bestaande en nieuwe ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen zijn dan ook strenge veiligheidsvoorschriften geformuleerd. In dat kader schouwt zij jaarlijks alle verbindingen op aanwezigheid van potentieel hinder opleverende beplanting. Wanneer beplanting te dicht in de buurt van een hoogspanningsverbinding komt, kan sprake zijn van een gevaarlijke situatie. De elektriciteit kan via de beplanting een weg naar de aarde zoeken (overslag); behalve een gevaar voor mens en dier op elektrocutie bestaat hierdoor ook de kans op het ontstaan van brand. Daarnaast komt de ongestoorde werking, en hiermee de leveringszekerheid, van het hoogspanningsnet in het gedrang indien beplanting te dicht in de buurt van een hoogspanningsverbinding komt.

Ten behoeve van TenneT zijn daarom zakelijk rechten gevestigd op percelen van derden, de zogenoemde 'belemmerde stroken', om hoogspanningsverbindingen op deze stroken te gebruiken en in stand te houden. Voor belemmerde stroken gelden veiligheidsvoorschriften en er worden om die reden eisen gesteld aan de begroeiing.

---

¹ Nota van Toelichting Ontwerp-Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, p. 79.

1.3 Doel gedragscode tweeledig: hakhoutbeheer versus spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap bij calamiteiten (onder gedragscode)

Het doel van deze gedragscode is tweeledig. Ter toelichting strekt het volgende.

Hakhoutbeheer

In de eerste plaats valt (periodiek) hakhoutbeheer niet onder de reikwijdte van afdeling 11.3 van het Bal. Voor hakhoutbeheer geldt geen meldings- en/of ontheffingsplicht.

Onder en boven bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspanningsverbindingen van 110, 150, 220 en 380 kV dient TenneT houtopstanden te kappen omwille van leveringszekerheid en veiligheid. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO; RVO oefent namens de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur zijn bevoegdheden uit), alle provincies (Interprovinciaal Overleg, IPO) en TenneT oordelen dat dergelijke kap onder bepaalde voorwaarden kan worden aangemerkt als hakhoutbeheer in de zin van de afdeling 11.3 van het Bal. Het gaat om bestaande houtopstanden. Dergelijk kap is ingevolge artikel 11.126 lid 2 en artikel 11.129 lid 1 van het Bal vrijgesteld van de meldingsplicht en de herplantplicht. In hoofdstuk 2 en appendix A van deze gedragscode wordt nader uitgewerkt wat dit hakhoutbeheer inhoudt en onder welke voorwaarden daar sprake van is.

Voor hakhoutbeheer onder en boven bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen van 110, 150, 220 en 380 kV hoeft derhalve geen gedragscode opgesteld te worden (hakhoutbeheer valt immers direct op grond van de wet buiten de meldings- en herplantplicht). Niettemin hechten RVO, alle provincies (IPO) en TenneT eraan om in deze gedragscode hakhoutbeheer onder en boven deze verbindingen te definiëren. Zij onderstrepen de in deze gedragscode opgenomen definitie van hakhoutbeheer. Op deze manier is bovendien de definitie van hakhoutbeheer en de voorwaarden waaronder hiervan sprake is niet alleen voor deze partijen duidelijk maar ook voor een ieder.

Gedragscode

Deze gedragscode stelt TenneT vrij van de meldingsplicht en herplantplicht, voor het kappen van spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en het uitvoeren van spoed- en/of noodkap in de belemmerde stroken van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen op de niveaus 110, 150, 220 en 380 kV. Dit volgt uit artikel 11.131 eerste lid onder d van het Bal.

Na de eerste kap van spontane houtopslag dan wel ingeplante houtopstanden is sprake van hakhoutbeheer indien conform de definitie en voorwaarden in hoofdstuk 2 en appendix A wordt gewerkt. In hoofdstuk 3 en appendix B is de gedragscode (met betrekking tot spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap) opgenomen.

1.4 Vermindering administratieve lasten

Het uitvoeren van hakhoutbeheer conform de (in deze gedragscode) opgenomen definitie en voorwaarden (hoofdstuk 2 en appendix A) alsook de kap van spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap conform deze gedragscode (hoofdstuk 3 en appendix B) leidt tot de gewenste vermindering van de bestuurlijke en administratieve lasten.

2 Hakhoutbeheer (buiten gedragscode)

2.1 Wettelijk kader hakhoutbeheer

De bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet geeft de volgende definities van een houtopstand, vellen en herbeplanten:

- *'Houtopstand: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend'.*
- *'Vellen: het rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben'.*
- *'Herbeplanten: door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging of op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand'.*

De definities kennen verder geen voorwaarden. Zo geldt er bijvoorbeeld geen minimale oppervlakte om onder de definitie van houtopstand te vallen.

Artikel 11.126 eerste en tweede lid van het Bal luiden als volgt:

- *'Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder dit ten minste vier weken maar niet eerder dan een jaar voor het begin daarvan te melden.; en:*
- *'Dit artikel is niet van toepassing op het periodiek vellen van griend- of hakhout.'*

Artikel 11.129 eerste, tweede en derde lid van het Bal luiden als volgt:

- *'Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of als een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan, wordt zorg gedragen voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand.', en:*
- *'Binnen drie jaar na de herbeplanting wordt de beplanting die niet is aangeslagen vervangen.', en:*
- *'Degene die de eigendom overdraagt van grond waarvoor een plicht tot herbeplanting geldt, of een beperkt recht op die grond vestigt of overdraagt, stelt de verkrijger op de hoogte van de plicht tot herbeplanting en neemt die plicht uitdrukkelijk op in de akte van levering.'*

In deze artikelen zijn de meldings- en herplantplicht opgenomen. Het periodiek vellen van griend- of hakhout (in deze gedragscode steeds kortweg aangeduid als 'hakhoutbeheer') wordt uitgezonderd van de meldingsplicht en herplantplicht. Indien TenneT hakhoutbeheer in de zin van deze wettelijke bepalingen toepast, hoeft TenneT de kap niet te melden en is ook geen sprake van de herplantplicht.

De volgende paragraaf (en appendix A) definieert wanneer en onder welke voorwaarden sprake is van hakhoutbeheer in de zin van artikel 11.126 en artikel 11.129 van het Bal.

2.2 Definitie hakhoutbeheer

Uit de definitie van een houtopstand in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet volgt dat hakhout ook hieronder valt. Hakhout of hakhoutbeheer als zodanig wordt echter niet gedefinieerd in de Omgevingswet. RVO, alle provincies (IPO) en TenneT definiëren hakhout in de zin van de artikelen 11.126 en 11.129 van het Bal (dus het periodiek vellen van griend- of hakhout) als volgt:

Hakhout is een bosbeheervorm waarbij de opstand wordt verjongd via vegetatieve regeneratie aan de stobbe die na de kap achterblijft. Nadat het hout is gekapt, ontstaan aan de stobbe nieuwe

*stoofloten of telgen, die na enige tijd weer gekapt kunnen worden.*²

Hakhoutbeheer wordt gezien als het afzetten van de houtopstanden. De afzetmethode kan diverse vormen hebben zoals knippen, zagen en maaien. Deze beheermethode heeft tot doel dat er op cyclische basis een houtopstand terugkeert welke één zelfde beeld geeft als voorheen. Dit beheer heeft dus een periodiek karakter.

2.3 Uitvoeren hakhoutbeheer

TenneT voert het hakhoutbeheer conform appendix A uit. In dat geval is sprake van hakhoutbeheer in de zin van de artikel 11.126 en artikel 11.129 van het Bal.

2.4 Controle

Via reguliere controle kunnen RVO en de provincies toezien of het hakhoutbeheer conform appendix A wordt uitgevoerd, dus of TenneT hakhoutbeheer uitvoert dat is uitgezonderd van de meldings- en herplantplicht. Bij controle moeten de documenten (digitaal) kunnen worden overlegd zoals beschreven in Hoofdstuk 4 (Registratie en documentatie). Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de kap door TenneT gearchiveerd te blijven.

---

² Zie voor deze definitie: Jong, d. A. (2013), Begrippenlijst biomassa uit bossen, Wageningen: Alterra - Wageningen UR & Stichting Probos.

3 Gedragscode houtopstanden (spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en calamiteiten)

3.1 Gedragscode

Op grond van artikel 11.131 eerste lid onder d van het Bal, geldt er geen meldings- en herplantplicht indien het vellen van houtopstanden en herbeplanten aantoonbaar wordt uitgevoerd in overeenstemming met de wijze die is beschreven in een bij ministeriële regeling aangewezen gedragscode. Een gedragscode is bedoeld om te voorkomen dat TenneT veelvuldig individuele kapmeldingen moet doen bij RVO respectievelijk de provincies.

Volgens artikel 11.131 tweede lid van het Bal wordt een gedragscode goedgekeurd, indien daarin een wijze van vellen en een wijze van herplanten is beschreven, waarmee naar het oordeel van de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (hierna: LVVN) afdoende is gewaarborgd dat:

- a. geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuur- of landschapswaarden;
- b. de te vellen houtopstanden geen deel uitmaken van een boskern³;
- c. herbeplanting op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaatsvindt;
- d. de grond waarop herbeplanting plaatsvindt ten minste dezelfde kwaliteit heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond, en
- e. de grond waarop de herbeplanting plaatsvindt ten minste een gelijke oppervlakte heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond.

De Staatssecretaris van LVVN overlegt met de provincies voordat hij goedkeuring verleent aan de gedragscode. Na goedkeuring door de Staatssecretaris van LVVN is deze gedragscode van toepassing op alle onder het beheer gestelde netdelen (110, 150, 220 en 380 kV), zowel boven- als ondergronds, van TenneT in Nederland en voor allen die voor of in opdracht van TenneT werkzaamheden verrichten.

3.2 Reikwijdte van de gedragscode

a. Spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden

De gedragscode heeft betrekking op spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden (alsook op calamiteiten, zie hieronder onder c) onder of boven (bovengrondse en ondergrondse) hoogspannings(kabel)verbindingen met een spanning van 110, 150, 220 of 380 kV. Spontane houtopslag wordt als volgt gedefinieerd:

*De eerste fase in de bosontwikkeling van een houtopstand, waarbij spontaan zonder actief menselijk toedoen kiemplanten van bomen en struiken zich vestigen.*⁴

Spontane houtopslag vindt plaats op grond waar voorheen geen houtopstanden aanwezig waren. Nadat

---

³ Houtopstanden in de belemmerde stroken van bestaande hoogspanningsverbindingen die door een boskern lopen, maken op basis van artikel 11.131 lid 2b Bal en jurisprudentie (CBB 22 november 1977, AB 1978/332; CBB 27 augustus 1997, 95/1213/071/037; CBB 9 oktober 2002, ECLI:NL:CBB:2002:AF0361) geen onderdeel uit van die boskern.

⁴ Deze definitie is niet opgenomen in de literatuur.

conform deze gedragscode de kap van spontane houtopslag heeft plaatsgevonden conform dit hoofdstuk (en appendix B, zie hieronder onder b), vindt hakhoutbeheer plaats conform hoofdstuk 2 en appendix A.

Het kan voorkomen dat houtopslag niet spontaan ontstaat maar actief is ingeplant onder of boven (bovengrondse en ondergrondse) hoogspannings(kabel)verbindingen. Dat inplanten gebeurt normaliter door de grondeigenaar of een andere (zakelijk) gerechtigde. TenneT plant niet actief houtopstanden onder of boven de hoogspanningsverbindingen. Nadat conform deze gedragscode de kap van ingeplante houtopstanden heeft plaatsgevonden conform dit hoofdstuk (en appendix B, zie hieronder onder b), vindt hakhoutbeheer plaats conform hoofdstuk 2 en appendix A.

b. Bestaande hoogspanningsverbindingen

Bij het kappen van spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden bij projecten, handelingen of beheermaatregelen van TenneT in de belemmerde stroken van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen is TenneT vrijgesteld van de meldingsplicht van artikel 11.126 van het Bal. Daarnaast is TenneT vrijgesteld van de plicht om dezelfde grond binnen drie jaar te herbeplanten ingevolge artikel 11.129 van het Bal, indien de kap wordt uitgevoerd in het kader van spontane houtopslag of ingeplante houtopstanden zoals beschreven in appendix B van deze gedragscode.

Via reguliere controle door het bevoegd gezag (RVO en de provincies) wordt op de naleving toegezien. Bij controle moeten de documenten (digitaal) kunnen worden overlegd zoals beschreven in Hoofdstuk 4 (Registratie en documentatie). Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de kap door TenneT gearchiveerd te blijven.

c. Calamiteiten (spoed- en/of noodkap)

Er kunnen zich situaties voordoen waarin er direct tot kap overgegaan moet worden. Dit is met name aan de orde wanneer overslag of schade aan masten of verbindingen kan optreden of is opgetreden en TenneT hierdoor niet kan voldoen aan de voorwaarde van leveringszekerheid. Hierbij worden twee situaties onderscheiden:

Spoedkap: Er is sprake van acuut gevaar voor mens, dier en/of omgeving dan wel voor de leveringszekerheid. Bij uitstel kan een noodsituatie ontstaan.

Noodkap: Er moet direct actie worden ondernomen, omdat er sprake is van een concreet gevaar voor mens, dier, omgeving en/of de leveringszekerheid of omdat zich reeds een calamiteit heeft voorgedaan.

Spoed- en/of noodkap zijn uitsluitend bedoeld voor situaties waar gevaar voor mens, dier, omgeving en/of de leveringszekerheid niet kan worden afgewend zonder direct handelen. Spoed- en/of noodkap betreft niet een vorm van hakhoutbeheer. Ook is geen sprake van de kap van een spontane houtopstand of een ingeplante houtopstand.

Spoed- en/of noodkap valt onder de reikwijdte van deze gedragscode (dit hoofdstuk en appendix B). Dat betekent dat bij het uitvoeren van spoed- en/of noodkap in de belemmerde stroken van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen TenneT is vrijgesteld van de meldplicht

van artikel 11.126 van het Bal indien deze kap wordt uitgevoerd conform appendix B. Daarnaast is TenneT vrijgesteld van de plicht om dezelfde grond binnen drie jaar te herbeplanten ingevolge artikel 11.129 van het Bal indien de spoed- en of noodkap wordt uitgevoerd zoals beschreven in appendix B van deze gedragscode.

Via reguliere controle door het bevoegd gezag (RVO en de provincies) wordt op de naleving toegezien. Bij controle moeten de documenten (digitaal) kunnen worden overlegd zoals beschreven in Hoofdstuk 4 (Registratie en documentatie). Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de spoed- en/of noodkap door TenneT gearhiveerd te blijven.

d. Nieuwe hoogspanningsverbindingen

Voor het kappen van houtopstanden bij projecten, handelingen of beheermaatregelen van TenneT in de belemmerde stroken van nieuwe hoogspanningsverbindingen zijn de meldplicht van artikel 11.126 van het Bal en de plicht om binnen drie jaar te herbeplanten van artikel 11.129 van het Bal, onverkort van toepassing, met dien verstande dat herplant niet op dezelfde locatie maar op een andere locatie plaatsvindt met inachtneming van:

- Het gestelde in artikel 3.7 van deze gedragscode dat herplant nabij de locatie plaatsvindt als waar gekapt is (maar buiten de belemmerde strook), of elders, maar bij voorkeur in dezelfde provincie als waar de kap plaatsvindt. De locatie dient vooraf te worden goedgekeurd door RVO of de betreffende provincie.

3.3 Bevoegd gezag

Op grond van artikel 11.113 van het Bal zijn Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag. In sommige gevallen is niet de provincie maar de Staatssecretaris van LVVN het bevoegd gezag. Dat is het geval als het vellen van een houtopstand of herbeplanten een activiteit van nationaal belang is of daarmee samenhangt.

Op grond van artikel 11.114 onder a van het Bal in combinatie met artikel 4.12 tweede lid onder a sub 7 van het Omgevingsbesluit is de Staatssecretaris van LVVN aangewezen als bevoegd gezag voor een activiteit voor het aanleggen, uitbreiden, inrichten, wijzigen, gebruiken, beheren of onderhouden van een hoogspanningsverbinding met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen, voor zover de activiteit rechtstreeks samenhangt met de elektriciteitsvoorzieningen. Dit betekent dat bij nieuwe hoogspanningsverbindingen van 110 en 150 kV de provincie het bevoegd gezag is en bij 220 en 380 kV de Staatssecretaris van LVVN het bevoegd gezag is. Het (handhavend) bevoegd gezag voor het beheer en onderhoud van houtopstanden in de belemmerde strook van de hoogspanningsverbindingen van 110 en 150 kV is de provincie en ten aanzien van de hoogspanningsverbindingen van 220 en 380 kV de Staatssecretaris van LVVN.⁵

Binnen de bebouwingscontour houtkap is de gemeente het bevoegd gezag (zie ook paragraaf 3.6). In het omgevingsplan kunnen gemeenten ten aanzien van houtopstanden regels stellen binnen én buiten de bebouwingscontour houtkap; buiten de bebouwingscontour houtkap enkel voor zover de gemeentelijke regels een ander doel hebben dan natuurbescherming, het behoud van het Nederlandse bosareaal of het

---

⁵ Nota van Toelichting Ontwerp-Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, p. 339 en 504.

beschermen van landschappelijke waarden en er geen rijksregels gelden. De grenzen worden door de gemeenteraad vastgesteld.

3.4 Handelingen waarvoor geen kapmelding geldt

Deze gedragscode is niet van toepassing op onderstaande typen houtopstanden, omdat deze op basis van artikel 11.111 van het Bal zonder melding mogen worden gekapt:

- Houtopstanden binnen de in het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour houtkap;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
- Houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
  - wegbeplantingen;
  - beplantingen langs waterwegen, en
  - éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, als zij:
  - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
  - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantings-eenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- Houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Deze gedragscode is niet van toepassing bij onderstaande handelingen, omdat op deze handelingen op basis van artikel 11.131 van het Bal de meldplicht niet geldt.

- Het periodiek vellen van vriend- of hakhout (betreft hakhoutbeheer, zie hoofdstuk 2 en appendix A);
- Het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- Maatregelen die noodzakelijk zijn voor het halen van instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden;
- Maatregelen die volgen uit verplichtingen die zijn opgenomen in een ontheffing ten aanzien van beschermde flora en fauna;
- Het vellen van houtopstanden als gevolg van specifieke voorwaarden bij een wegaanpassingsbesluit, een projectbesluit of een omgevingsvergunning.

3.5 Bijzondere natuur- en/of landschapswaarden

Indien de kap plaatsvindt conform deze gedragscode, dus conform appendix B en (daarna via hakhoutbeheer) conform appendix A, is sprake van kap op een bosbouwkundig verantwoorde wijze. Deze gedragscode waarborgt daarmee dat geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuur- of landschapswaarden (artikel 11.131 van het Bal).

TenneT spant zich in dat bij houtopstanden met bijzondere natuur- en/of landschapswaarden in overleg met

de grondeigenaar (en/of zakelijk gerechtigde) wordt nagegaan op welke wijze de kap zal plaatsvinden. Deze kap is in beginsel gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan knotbomen (met uitzondering van kandelaberen) waarbij de bomen afgezet worden op 100 centimeter of meer boven maaiveld.

Deze inspanning van TenneT geldt bij spontane houtopslag en ingeplante houtopstanden met het oog op het nadien kunnen voeren van bosbouwkundig verantwoord hakhoutbeheer. Overigens geldt deze inspanning uiteraard ook bij houtopstanden met bijzondere natuur- en/of landschapswaarden waar al hakhoutbeheer (appendix A) plaatsvindt.

3.6 Andere wet- en regelgeving

Deze gedragscode geeft geen vrijstelling of rechten ten aanzien van andere wet- en regelgeving. Het kappen van een houtopstand conform deze gedragscode betekent bijvoorbeeld niet dat dit ook mag vanuit de soorten- of gebiedenbescherming. De te kappen bomen kunnen leefgebied zijn van beschermde soorten, waar voor verstoring of vernietiging van leefgebied of verblijfplaatsen een aparte omgevingsvergunning nodig is op grond van de Omgevingswet, een provinciale verordening of het omgevingsplan. Bij kap van houtopstanden van een onder de Natuurschoonwet 1928 gerangschikt landgoed of buitenplaats geldt mogelijk een verplichting tot een 'melding van een voorgenomen handeling'.

De gemeente is het bevoegd gezag binnen de bebouwingscontour houtkap en is bevoegd om op grond van aan haar toekomende wettelijke bevoegdheden beleid ter zake van het kappen van bomen te voeren binnen de grenzen van de bebouwingscontour houtkap. Afdeling 11.3 van het Bal, is van toepassing buiten de bebouwingscontour houtkap. De grenzen van de bebouwingscontour houtkap worden door de gemeenteraad vastgesteld.. Op grond van het omgevingsplan kan een omgevingsvergunning nodig zijn, ook voor de in 3.4 genoemde houtopstanden en handelingen.

3.7 Herplantplicht nieuwe hoogspanningsverbindingen

In de gevallen dat bij een nieuwe hoogspanningsverbinding sprake is van een kapmelding en herplantplicht dient conform artikel 11.129 van het Bal binnen drie jaar de gevelde houtopstand te worden herplant op een andere locatie dan de locatie waar de kap plaatsvindt (doorgaans wordt deze herplant op een andere locatie geborgd in de ruimtelijke ordeningsprocedure, bijvoorbeeld in een landschapsplan dat onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan of projectbesluit).

Herplant op dezelfde locatie is op grond van deze gedragscode dus niet verplicht. De herbeplanting op een andere locatie (compensatie) dient conform deze gedragscode op bosbouwkundig verantwoorde wijze plaats te vinden: dit betekent dat de herbeplanting plaats vindt op gronden met ten minste dezelfde kwaliteit en oppervlakte als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond.

Voor herplant geldt voorts het uitgangspunt dat deze nabij de locatie plaatsvindt als waar gekapt is (maar buiten de belemmerde strook) of elders, maar bij voorkeur in dezelfde provincie als waar de kap plaatsvindt. De locatie van de herplant dient vooraf te worden goedgekeurd door de Staatssecretaris van LNV (RVO) of de betreffende provincie.

3.8 Geldigheidsduur van de gedragscode

Deze gedragscode (hoofdstuk 3 en appendix B) geldt voor een periode van vijf jaar (het hakhoutbeheer conform hoofdstuk 2 en appendix A geldt onbeperkt). De gedragscode wordt door TenneT geëvalueerd.

De gedragscode wordt na drie jaar geëvalueerd. De evaluatie wordt gedeeld met RVO en wordt gebruikt bij het opstellen van een (tussentijds) geactualiseerde gedragscode, voor zover nodig. Deze evaluatie zal ook gebruikt worden voor de verlenging na vijf jaar. TenneT is voornemens om de evaluatie uit te voeren met de drie grootste zakelijk rechthebbenden. Basis voor de evaluatie is de vragenlijst die is opgenomen in Bijlage 1. Om te kunnen werken met de laatste inzichten, zal ook na vijf jaar een (korte) evaluatie worden gehouden.

4. Registratie en documentatie

Via reguliere controle door het bevoegd gezag (RVO of de provincie) wordt op de naleving toegezien. Bij controle in het veld dienen (digitaal) documenten te kunnen worden overlegd waaruit blijkt dat:

1. het hakhoutbeheer conform hoofdstuk 2 en appendix A wordt uitgevoerd, of;
2. de gedragscode conform hoofdstuk 3 en appendix B wordt toegepast.

Deze documenten dienen gedurende ten minste vijf jaar na de kap door TenneT gearchiveerd te blijven.

Per gekapte houtopstand worden onderstaande algemene gegevens (digitaal) vastgelegd.

- Plaatselijke benaming van de houtopstand;
- Kadastrale gemeente;
- Provincie;
- Kaart (topografische kaart 1:25.000) met de begrenzing van de te kappen houtopstand.

Per gekapte houtopstand worden daarnaast onderstaande specifieke gegevens (digitaal) vastgelegd. Hierbij wordt opgemerkt dat één houtopstand uit verschillende onderdelen of kadastrale percelen kan bestaan. Per (sub)onderdeel moeten de gegevens worden vastgelegd.

- Perceelnummer;
- x-y coördinaten;
- Datum van kap;
- Boomsoort(en);
- Oppervlakte gekapt (are);
- (Geschatte) aantal gekapte bomen;
- Geschatte ouderdom van de houtopstand;
- Kadastrale sectie.

Wanneer de gronden waarop de houtopstanden staan niet in eigendom zijn van TenneT, worden de gegevens van de eigenaar (digitaal) vastgelegd. De eigenaar wordt tijdig op de hoogte gesteld van de voorgenomen kap.

APPENDIX A HAKHOUTBEHEER (BUITEN GEDRAGSCODE)

Hoogspanningsnet een openbaar werk

TenneT is beheerder en in veel gevallen ook eigenaar van het hoogspanningsnet van 110 kV en hoger in Nederland. Hiermee is zij ook verantwoordelijk voor de elektrotechnische veiligheid van dit hoogspanningsnet en de leveringszekerheid. In dat kader schouwt TenneT jaarlijks alle hoogspanningsverbindingen op onder meer de aanwezigheid van potentieel hinder opleverende beplanting. Ten opzichte van de geleiders (spanning voerende draden) gelden er per spanningsniveau risicozones. Wanneer beplanting deze geleiders dicht nadert, kan sprake zijn van een gevaarlijke situatie. De elektriciteit kan via de beplanting een weg naar de aarde zoeken (overslag). Behalve een gevaar voor mens en dier op elektrocutie bestaat hierdoor ook de kans op het ontstaan van natuurbranden.

Wanneer sprake is van kans op overslag, is opgenomen in de veiligheidsaanbevelingen van TenneT. De risicozone verschilt per spanningsniveau (zie figuur 1 hieronder).

Dergelijke situaties wil TenneT voorkomen door regelmatig kapwerkzaamheden aan de beplanting uit te voeren, zoals snoeien, afzetten, kappen, knotten, dunnen of verwijderen van bomen en beplanting. Deze periodieke onderhoudswerkzaamheden zijn nodig om de belemmerde strook vrij te houden van opgaande vegetaties.

TenneT geen grondeigenaar, wel zakelijk gerechtigde

De percelen waarop een hoogspanningsverbinding staat, zijn veelal niet in eigendom van TenneT. Op het overgrote deel van (gedeelten van) deze percelen rust dan een zakelijk recht in de vorm van een opstalrecht met een belemmerde strook voor onder meer het hebben en houden van een hoogspanningsverbinding. Het opstalrecht is gevestigd op basis van de artikelen 5:101 en verder van het Burgerlijk Wetboek (oude zakelijke rechten conform artikel 5, derde lid, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht). In het opstalrecht zijn een aantal rechten en verplichtingen opgenomen. Op basis van het geldend zakelijk recht is het (zonder schriftelijke toestemming van TenneT) niet toegestaan om (diep wortelende) beplanting aan te brengen en te hebben op de belemmerde strook. Aanwezige beplanting op de belemmerde strook, die ten tijde van de vestiging van het opstalrecht niet hoefde te worden verwijderd, kan op den duur alsnog verwijderd worden wanneer de beplanting is (uit)gegroeid en mogelijk hinderlijke situaties kan veroorzaken. Daarnaast mogen niet zonder schriftelijke toestemming van TenneT nieuwe houtopstanden worden aangebracht of bestaande houtopstanden worden uitgebreid.

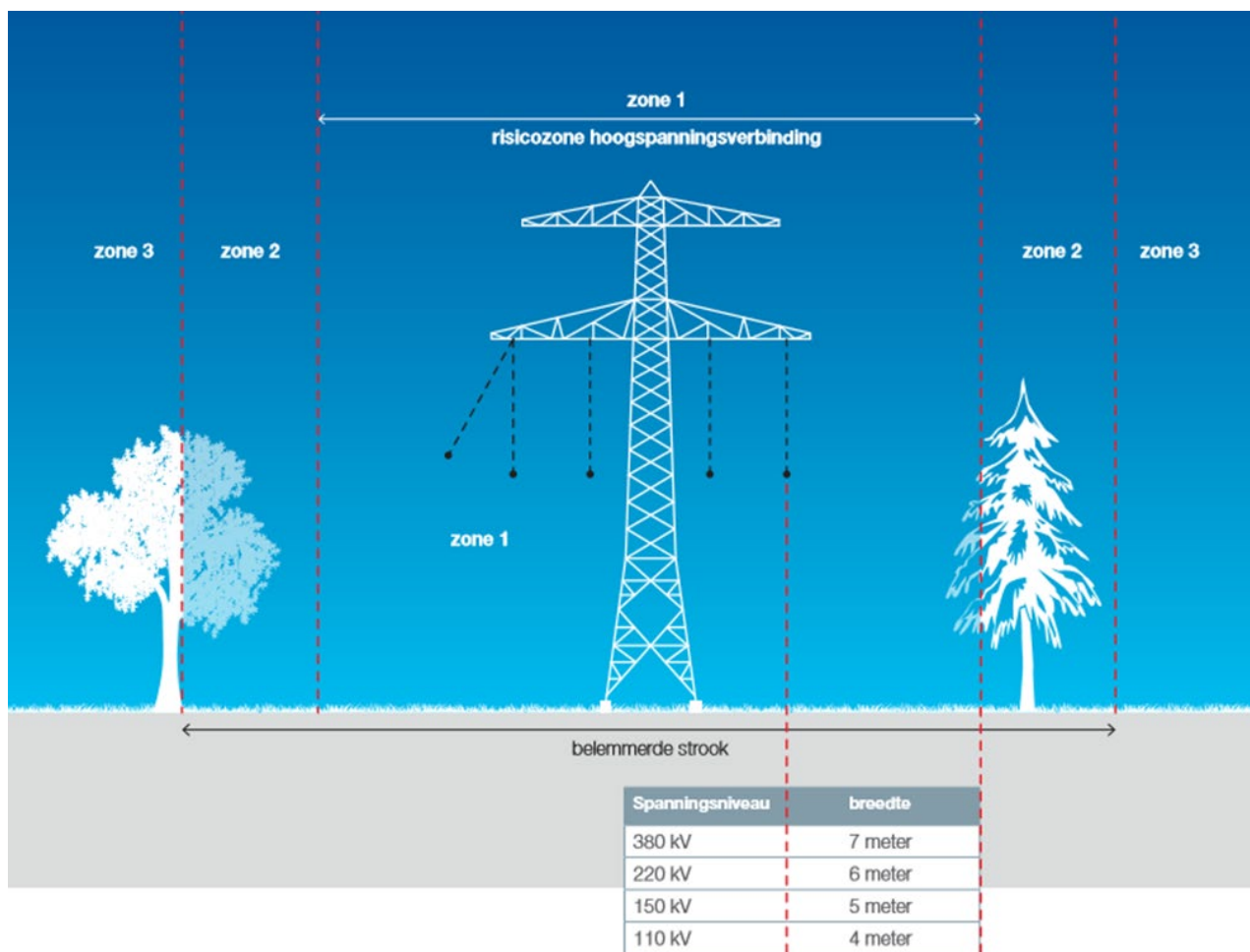
Veiligheidsaanbevelingen

In de belemmerde stroken van bestaande (en nieuwe) hoogspanningsverbindingen zijn strenge veiligheidsaanbevelingen geformuleerd. Dit omdat de hoge spanning op de verbindingen gemakkelijk kan leiden tot overslag met elektrocutie en/of natuurbrand tot gevolg. TenneT heeft om die reden eisen gesteld aan de begroeiing op de belemmerde strook.

De belemmerde strook van een bovengrondse verbinding bestaat uit de risicozones 1 en 2. In zone 1 is alleen lage begroeiing (tot maximaal 1,75 meter) toegestaan. Deze stroken worden in een cyclus van drie tot tien jaar permanent op de gewenste hoogte teruggebracht. In beginsel komen hier geen boomvormers voor.

In risicozone 2 is hogere begroeiing toegestaan. Wel wordt hier gewaakt voor overhangende takken, scheef gewaaide bomen en andere obstakels die te dicht in de buurt van de hoogspanningsverbindingen komen. Deze worden verwijderd. Hetzelfde geldt voor bomen en takken buiten de belemmerde strook, waarop geen zakelijk recht overeenkomst rust (zone 3), als daar gevaar ontstaat voor overslag. Het komt voor dat bomen in risicozone 3 van overhangende takken moeten worden ontdaan of dat bomen moeten worden gekapt omdat zij overhellen of anderszins een gevaar op overslag opleveren. Deze maatregelen behoren tot het bestendig 'takvrij' houden van de risicozone rond de hoogspanningsverbindingen.

Figuur 1. Schema risicozones rond hoogspanningsverbindingen. De ingevoegde tabel heeft betrekking op de minimale afstand die nodig is om overslag te voorkomen, rekening houdend met de uitslag van de stroomvoerende geleiders en takken bij hevige windstoten.

De belemmerde strook van een ondergrondse verbinding is afhankelijk van het aantal kabels en configuratie en is vastgelegd in het omgevingsplan en/of het zakelijk recht.

Hakhoutbeheer TenneT binnen de belemmerde strook

Hakhoutbeheer heeft betrekking op aanwezige houtopstanden binnen de belemmerde strook van bestaande bovengrondse en ondergrondse hoogspannings(kabel)verbindingen. Het hakhoutbeheer ziet dus niet op

spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap onder of boven bestaande verbindingen (op spontane houtopslag, ingeplante houtopstanden en spoed- en/of noodkap is de gedragscode in hoofdstuk 3 en appendix B van toepassing).

RVO, alle provincies (IPO) en TenneT definiëren hakhout in de zin van de artikelen 11.126 en 11.129 van het Bal (dus het periodiek vellen van griend- of hakhout) als volgt:

*Hakhout is een bosbeheervorm waarbij de opstand wordt verjongd via vegetatieve regeneratie aan de stobbe die na de kap achterblijft. Nadat het hout is gekapt, ontstaan aan de stobbe nieuwe stoofloten of telgen, die na enige tijd weer gekapt kunnen worden.*⁶

Bosbouwkundig verantwoord hakhoutbeheer

Hakhoutbeheer wordt gezien als het periodiek (cyclisch) afzetten van de houtopstanden. De afzetmethode kan diverse vormen hebben zoals knippen, zagen en maaien. Deze beheermethode heeft tot doel dat er op cyclische basis een houtopstand terugkeert welke één zelfde beeld geeft als voorheen. Eén zelfde beeld wordt bereikt door de afzetmethode te hanteren die eerder ook is gehanteerd binnen de betreffende strook grond met houtopstanden. Dat betekent dat:

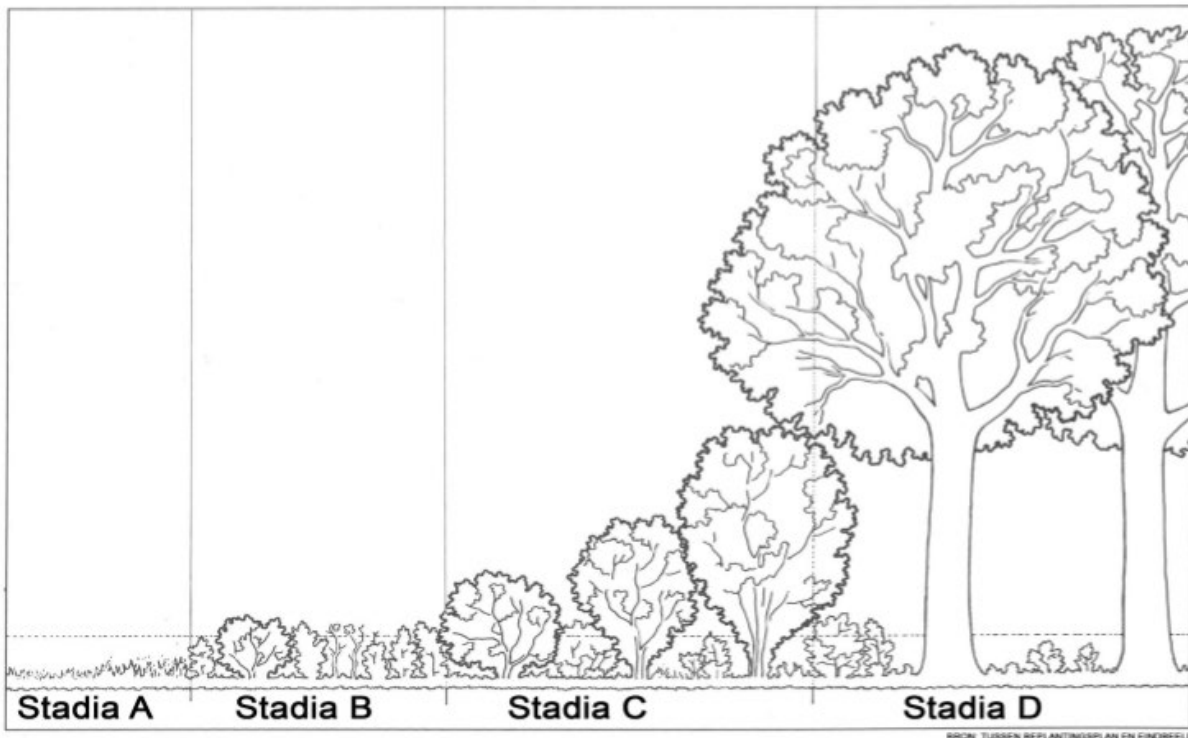
1. houtopstanden op maaiveldniveau worden afgezet indien deze eerder ook op maaiveld zijn afgezet;
2. houtopstanden worden afgezet op dezelfde hoogte waarop deze eerder is afgezet (dus op de hoogte van de hakhoutstoof, doorgaans zal dit 30-50 centimeter zijn).
3. houtopstanden met bijzondere natuur- en/of landschapswaarden worden afgezet waarbij die afzet is gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden conform de eerder gebruikte afzetmethode.

De houtopstanden ontwikkelen zich vervolgens zonder actief ingrijpen (passief) conform onderstaande successiestadia. Van actief (terug/in/her)planten van (specifieke) houtopstanden is geen sprake.

---

⁶ Zie: Jong, d. A. (2013), Begrippenlijst biomassa uit bossen, Wageningen: Alterra - Wageningen UR & Stichting Probos.

Successiestadia

Figuur 2. Successiestadia bosontwikkeling bij het cyclisch beheer en onderhoud onder de belemmerde stroken van TenneT. Bron: WJS Verbeek, Smits Rinsma, Adviseurs groenvoorziening en terreininrichting, project: Groenonderhoud op hoogspanningsterreinen en -verbindingen van TenneT TSO B.V. Datum: 8-3-2017.

Voor beplanting onder en nabij de hoogspanningsverbinding is maar beperkte ruimte beschikbaar om te groeien. De maximale hoogte van de beplanting is beperkt door de geldende risicozones in relatie tot de veilige afstand ten opzichte van de geleiders (stroom voerende kabels).

Bij de aanleg en het gebruik van de hoogspanningsverbindingen is hoog opgaande beplanting, zogenoemde hinderlijke beplanting (dat wil zeggen gevaarlijk vanuit veiligheidsaanbevelingen) op basis van het zakelijk recht niet (zonder schriftelijke toestemming van TenneT) toegestaan. Vanuit de functie energietransport en daaraan gekoppelde veiligheidsaanbevelingen bestaat het gewenste eindbeeld voor het groenbeheer onder en nabij hoogspanningsverbindingen derhalve overwegend uit laagblijvende beplanting, in de praktijk beperkt tot circa 1,75 meter boven maaiveld.

De risicozones bieden geen ruimte voor bomen in de nabijheid van een hoogspanningsverbinding. De ontwikkeling van jonge bomen tot volwassen bomen wordt voorkomen door jonge bomen en boomvormende soorten (boomvormers) te kappen. De natuurlijke ontwikkeling tot bos, de successie, wordt onderbroken voordat de boomfase (stadium D) is bereikt. Veelal worden de kapwerkzaamheden binnen enkele groeiseizoenen opnieuw uitgevoerd.

Hakhoutbeheer boszoommantelvegetaties

Rondom hoogspanningsverbindingen kan op lokaal niveau, indien sprake is van specifieke landschappelijke omstandigheden, aanleiding zijn voor laagblijvende beplanting, een struik- en kruidlaag al dan niet met aanwezigheid van jonge bomen. Hier is het gewenste eindbeeld van de beplanting onder en nabij een hoogspanningsverbinding vergelijkbaar met een boszoommantelvegetatie, volwassen bomen buiten de belemmerde strook, met een verloop naar een struik- en kruidlaag/grasachtige vegetatie op de belemmerde strook. Deze boszoommantelvegetaties vertegenwoordigen een natuurlijke en landschappelijke waarde. De grote variatie kan zich vertalen in een hogere ecologische waarde dan wanneer er sprake was van enkel opgaand bos.

Omvormen houtopstanden (bos) naar ander grondgebruik

Omvormen van houtopstanden naar permanente korte vegetaties (gras) of ander/alternatief grondgebruik valt niet onder hakhoutbeheer. Dergelijke omvorming is eventueel dus meldings- en/of vergunningsplichtig.

APPENDIX B KAPPEN SPONTANE HOUTOPSLAG, INGEPLANTE HOUTOPSTANDEN EN SPOED- EN/OF NOODKAP IN VERBAND MET CALAMITEITEN (GEDRAGSCODE)

Spontane houtopslag

Spontane houtopslag wordt als volgt gedefinieerd:

De eerste fase in de bosontwikkeling van een houtopstand, waarbij spontaan zonder actief menselijk toedoen kiemplanten van bomen en struiken zich vestigen.

Spontane houtopslag vindt plaats op grond waar voorheen geen houtopstanden aanwezig waren. Indien spontane houtopslag zich via de successiestadia, zoals in appendix A is weergegeven, tot bos ontwikkelt, onderbreekt TenneT deze successie voordat de houtopstand een gevaar kan vormen voor de leveringszekerheid dan wel de omgeving. TenneT voert deze onderbreking (kap) conform appendix A uit. De afzetmethode voor deze onderbreking houdt het afzetten tot op maaiveldniveau in. Indien sprake is van bijzondere natuur- en/of landschapswaarden zal TenneT in overleg met de grondeigenaar (en/of zakelijk gerechtigde) nagaan op welke wijze de kap zal plaatsvinden. Die kap is gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden.

Het afzetten van de spontane houtopslag zal gefaseerd plaatsvinden indien het te kappen oppervlakte meer dan een halve hectare (5.000 m²) betreft. In dat geval zal maximaal een halve hectare in één keer worden afgezet. Het overige deel (tot maximaal 5.000 m²) zal minimaal een half jaar later gekapt worden. Indien omwille van de leveringszekerheid en de veiligheid het afzetten van meer dan een halve hectare (5.000 m²) niet gefaseerd kan plaatsvinden, zal TenneT dit voorafgaand aan de kap melden aan het bevoegd gezag.

Na de eerste kap zal hakhoutbeheer ingevolge hoofdstuk 2 en appendix A plaatsvinden.

Ingeplante houtopstanden

Voor houtopslag die niet spontaan is opgeslagen maar actief is ingeplant, geldt hetzelfde. Het inplanten gebeurt normaliter door de grondeigenaar of een andere (zakelijk) gerechtigde. TenneT plant niet actief houtopstanden in binnen de belemmerde strook. TenneT zal de successie van dergelijke houtopstanden onderbreken voordat deze een gevaar kan vormen voor de leveringszekerheid dan wel de omgeving. TenneT voert deze onderbreking (kap) conform appendix A uit. De afzetmethode voor deze onderbreking houdt het afzetten tot op maaiveldniveau in. Indien sprake is van bijzondere natuur- en/of landschapswaarden zal TenneT in overleg met de grondeigenaar (en/of zakelijk gerechtigde) nagaan op welke wijze de kap zal plaatsvinden. Die kap is gericht op het behoud van de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden.

Het afzetten van de ingeplante houtopstanden zal gefaseerd plaatsvinden indien het te kappen oppervlakte meer dan een halve hectare (5.000 m²) betreft. In dat geval zal maximaal een halve hectare in één keer worden afgezet. Het overige deel (tot maximaal 5.000 m²) zal minimaal een half jaar later gekapt worden. Indien omwille van de leveringszekerheid en de veiligheid het afzetten van meer dan een halve hectare (5.000 m²) niet gefaseerd kan plaatsvinden, zal TenneT dit voorafgaand aan de kap melden aan het bevoegd gezag.

Na de eerste kap zal hakhoutbeheer ingevolge hoofdstuk 2 en appendix A plaatsvinden.

Spoed- en/of noodkap in verband met calamiteiten

Spoedkap en noodkap worden als volgt gedefinieerd:

Spoedkap: Er is sprake van acuut gevaar voor mens, dier en/of omgeving dan wel voor de leveringszekerheid. Bij uitstel kan een noodsituatie ontstaan.

Noodkap: Er moet direct actie worden ondernomen, omdat er sprake is van een concreet gevaar voor mens, dier, omgeving en/of de leveringszekerheid of omdat zich reeds een calamiteit heeft voorgedaan.

De afzetmethode voor de spoed- en/of noodkap houdt het afzetten tot op maaiveldniveau in tenzij eerder een andere afzetmethode is gebruikt dan wel sprake is van bijzondere natuur- en/of landschapswaarden. In die laatste gevallen wordt de eerder toegepaste afzetmethode gebruikt respectievelijk vindt de kap plaats waarbij gestreefd wordt om de bijzondere natuur- en/of landschapswaarden te behouden. TenneT voert de spoed- en/of noodkap uit conform appendix A. Aangrenzende houtopstanden die niet (meer) kunnen leiden tot een calamiteit, vallen niet onder de reikwijdte van deze regeling voor spoed- en/of noodkap. Op dergelijke houtopstanden is direct het hakhoutbeheer (conform appendix A) van toepassing.

BIJLAGE 1 – VRAGENLIJST EVALUATIE

Algemene informatie over u

1. Bij welk organisatieonderdeel/welke organisatie werkt u? Indien niet in functie bij opdrachtgever:
  - Aannemer
  - Ecologisch adviesbureau
  - Projectontwikkelaar
2. In hoeveel activiteiten/projecten heeft u te maken gehad met de Gedragscode

1. Onderzoek, ecologisch werkprotocol en toetsing

3. Vindt voorafgaand aan de werkzaamheden in de projecten waar u bij betrokken bent nader natuurwaardenonderzoek plaats?
Indien niet altijd, waarom niet?
4. Vindt u dat uit de Gedragscode duidelijk blijkt voor welke soorten en activiteiten de gedragscode geldig is?
5. Is het ecologisch werkprotocol altijd vindbaar en op locatie van de werkzaamheden aanwezig?

2. Maatregelen

6. Maakt u weleens mee dat er niet volgens de regels van de Gedragscode gewerkt wordt waar dat wel zou moeten? Zo ja, waarom gebeurt dit?
7. Zijn de uit te voeren maatregelen bekend gemaakt aan de uitvoerenden? Zo ja, hoe?
8. Wat zijn uw ervaringen met het vastleggen en archiveren van de maatregelen?

3. Werkbaarheid en gebruiksvriendelijkheid van de Gedragscode

9. Kunt u toelichten in hoeverre u het eens bent met de volgende stelling? *'Het is voor mij duidelijk waar ik terecht kan met vragen over (het gebruik van) de Gedragscode'*
10. Kunt u toelichten in hoeverre u het eens bent met de volgende stelling? *'Het is voor mij duidelijk wanneer ik de Gedragscode mag/kan toepassen'*
11. Kunt u toelichten in hoeverre u het eens bent met de volgende stelling? *'Het is voor mij duidelijk welke beschermende maatregelen ik kan/moet nemen'*
12. Is binnen de sector helder wie met de gedragscode kan werken en waar de gedragscode te vinden is?
13. Zijn de verantwoordelijkheden duidelijk vastgelegd in de gedragscode?
14. Is bij u voldoende bekend wie u als deskundige moet inschakelen (indien van toepassing) en waaraan deze moet voldoen?
15. Wat zijn de voor- en nadelen van het werken met de gedragscode?

4. Doeltreffendheid Gedragscode

16. Mist u informatie in de gedragscode, of is de gedragscode juist te uitgebreid?

17. Kunt u toelichten op welke wijze het toepassen van de gedragscode uw werkproces heeft beïnvloed ten opzichte van een vergunningsaanvraag? (bv met betrekking tot administratieve lasten of doorlooptijd van de procedure)

18. Geeft in uw ogen het werken met de Gedragscode voldoende bescherming voor de wettelijk beschermde soorten? Licht dit toe.

5. Input nieuwe Gedragscode

19. Op welke punten kunnen de Gedragscode en het werkproces volgens u verbeterd worden?

20. Vindt u het belangrijk betrokken te worden bij het opstellen van de nieuwe Gedragscode? Zo ja, welke wijze heeft uw voorkeur?

- Online presentatie van de veranderingen in de nieuwe Gedragscode
- Mogelijkheid tot review van de gedragscode voordat deze ingediend wordt
- Deelname in een meedenk groep
- Geen behoefte aan

U kunt hier uw e-mail-adres achterlaten wanneer u een bijdrage wilt leveren aan de nieuwe Gedragscode.

6. Dank

Hartelijk bedankt voor het invullen van deze enquête. We waarderen de tijd die u hiervoor heeft genomen en nemen uw input mee in de evaluatie en de ontwikkeling van de Gedragscode.